

RAPPORT FRA TILSYN

ved

METALL & GJENVINNING AS AVD. MELØY – OPPSAMLINGSPLASS FOR BILVRAK PÅ REIPÅ I MELØY KOMMUNE

Selskapets adresse: Postboks 1215 8001 Bodø	Telefonnr. 75 56 57 50
Konsesjon av: 09.01.1985 (gitt til Meløy Gjenvinning, overført 01.03.1996)	Tidsrom for tilsynet: 13.10.2005 kl 10:00 – 11:30
Deltager bedrift: Arild Johansen Arnold Midtun Frode Hay	Deltager Fylkesmannen i Nordland: Hege Rasmussen Sten D. Bruaas

Rapportens innhold

Denne rapporten beskriver de avvik og anmerkninger som ble avdekket innen de kontrollerte områdene, dvs oppsamlingsplass for bilvrak på Reipå i Meløy kommune, relatert til forurensningsloven med forskrifter og tillatelse.

Hovedkonklusjon

Følgende avvik ble registrert:

- 1. Biloppsamlingsplassen har ikke rutiner for å kunne sikre en miljømessig forsvarlig fjerning av kuldemedium (KFK) i klimaanlegg.*
- 2. Biloppsamlingsplassen lagrer bilvrak som ikke er miljøsanert, på område der det ikke finnes fast, ugjennomtrengelig dekke.*
- 3. Biloppsamlingsplassen har ikke foretatt en grundig vurdering av behovet for fast dekke på område der bilvrakene presses.*
- 4. Biloppsamlingsplassen kan ikke dokumentere for levering av alle typer farlig avfall til godkjent mottak.*
- 5. Biloppsamlingsplassen overholder ikke årlig leveringsplikt for farlig avfall.*
- 6. Biloppsamlingsplassen kan ikke legge fram journal for behandling av bilvrak.*
- 7. Biloppsamlingsplassen kan ikke dokumentere rutiner for håndtering av egne avvik.*

I tillegg er det gitt 3 anmerkninger som omhandler oljeutskiller, inngjerding av området og biloppsamlingsplassens kapasitet.

Utarbeidet dato: 31.10.2005

Godkjent dato: 31.10.2005

Marit Torsvik
overingeniør

Oddlaug E. Knutsen (e.f.)
seksjonsleder

1. Bakgrunn

Tilsynet ble gjennomført som del av en nasjonal bilvrakaksjon. Aksjonen hadde som formål å kontrollere om virksomheten foretar en forsvarlig og forskriftmessig håndtering av bilvrak. Denne rapporten beskriver eventuelle avvik og anmerkninger som ble avdekket under kontrollen.

- **Avvik** betegnes som overtredelse av krav fastsatt i eller i medhold av helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen.
- **Anmerkning** er andre forhold som tilsynsetaten mener det er nødvendig å påpeke for å ivareta helse-, miljø- og sikkerhet.

Dokumentgrunnlaget for kontrollen var tillatelse av 09.01.1985 og forurensningsloven med tilhørende forskrifter. I den forbindelse vises det spesielt til bestemmelsene i avfallsforskriftens kapittel 4 om kasserte kjøretøyer og kapittel 11 om farlig avfall.

2. Gjennomføring

Tilsynet ble varslet kort tid i forveien med tilhørende brev av 03.10.2005 fra Fylkesmannen. Hele kontrollen ble gjennomført med en varighet på ca. 1,5 time. Fra virksomheten deltok Arild Johansen (daglig leder), Arnold Midtun og Frode Hay. Fra Fylkesmannen deltok Hege Rasmussen (tilsynsleder) og Sten D. Bruaas.

Fylkesmannen orienterte først om bakgrunnen for kontrollen. Deretter ble representantene fra selskapet bedt om å besvare en del spørsmål innenfor utvalgte tema.

3. Avvik og anmerkninger

Følgende avvik og anmerkninger ble registrert:

Avvik 1: Biloppsamlingsplassen har ikke rutiner for å kunne sikre en miljømessig forsvarlig fjerning av kuldemedium (KFK) i klimaanlegg.

Avvik fra avfallsforskriftens kapittel 4 om kasserte kjøretøy § 4-7.

Begrunnelse:

I avfallsforskriftens kapittel 4 om kasserte kjøretøy § 4-7, stilles det blant annet krav om fjerning av en rekke helse- og miljøfarlige kjemikalier. Kuldemedium i klimaanlegg inneholder KFK-gasser som viser seg å ha negativ effekt på klima/ozonlaget. Disse skal, så langt det er mulig, derfor tas ut og leveres til godkjent mottak. Under gjennomføringen av tilsynet, kom det fram at bedriften ikke var forberedt til å kunne håndtere en miljøsanering som også omfatter oppsamling av klimagasser. Vi er oppmerksom på at denne problemstillingen neppe kan sies å ha vært særlig aktuell fram til i dag. Videre at det på kollisjonsskadede biler ofte må kunne påregnes at kuldemedium allerede har lekket ut. Det er imidlertid viktig at biloppsamlingsplassen er forberedt på at omfanget av vraking av biler med KFK-holdige gasser i klimaanlegg kan ventes å øke vesentlig, det vil si i en gitt periode sett i forhold til aktuelle årstall og bilmodeller der denne typen gasser har vært i bruk.

Det forventes at selskapet gjennomgår sine rutiner for miljøsanering av bilvrak slik at det også tas med en kontroll av hvorvidt kjøretøyet har klimaanlegg der det fortsatt kan finnes KFK-holdige gasser. Videre at bedriften forbereder seg på å kunne håndtere denne typen problemstillinger, dvs gjøre avtale med selskap som kan tappe KFK-gasser eller anskaffe slikt utstyr selv.

Avvik 2: Biloppsamlingsplassen lagrer bilvrak som ikke er miljøsanert, på område der det ikke finnes fast, ugjennomtrengelig dekke.

Avvik fra avfallsforskriftens kapittel 4 om kasserte kjøretøy § 4-7, jf. vedlegg 1.

Begrunnelse:

I avfallsforskriftens kapittel 4 om kasserte kjøretøy, vedlegg 1, stilles det spesifikke krav om fast, ugjennomtrengelig dekke. Lagring av ikke-sanerte bilvrak skal skje på fast dekke. Hos Metall & Gjenvinning avd. Meløy ble disse bilvrakene lagret på grus. Vi registrerer imidlertid at omfanget ikke er spesielt stort.

Det forventes at selskapet enten endrer sine rutiner for klargjøring av bilvrak slik at lagring av ikke-sanerte biler unngås eller at ikke-sanerte bilvrak flyttes slik at denne lagringen skjer på fast dekke.

Avvik 3: Biloppsamlingsplassen har ikke foretatt en grundig vurdering av behovet for fast dekke på område der bilvrakene presses.

Avvik fra avfallsforskriftens kapittel 4 om kasserte kjøretøy § 4-7, jf. vedlegg 1.

Begrunnelse:

I avfallsforskriftens kapittel 4 om kasserte kjøretøy, vedlegg 1, stilles det krav om fast, ugjennomtrengelig dekke på områder for behandling av bilvrak. Pressing av bilvrak inngår i hva som regnes som behandling av bilvrak. Eventuell lekkasjeoppsamling fra pressing av bilvrak er biloppsamlingsplassens ansvar. Vi er kjent med at den mobile pressen er utstyrt med mulighet til oppsamling i tilfelle væskerester, men vi kjenner ikke til hvorvidt denne løsningen kan sies å være tilstrekkelig i det enkelte tilfellet.

Det forventes at selskapet foretar en grundigere vurdering av risiko for lekkasje ved pressing av bilvrak inne på eget område.

Avvik 4: Biloppsamlingsplassen kan ikke dokumentere for levering av alle typer farlig avfall til godkjent mottak.

Gjelder for eksempel for følgende typer farlig avfall:

- Oljefiltre(EAL-kode 16 01 07)

Avvik fra avfallsforskriftens kapittel 11 om farlig avfall § 11-8, jf. vedlegg 1.

Begrunnelse:

I avfallsforskriftens kapittel 11 om farlig avfall § 11-8, framkommer det en plikt til å levere alle typer farlig avfall til godkjent mottak (dvs enten ved bruk av kommunalt/interkommunalt mottak eller via godkjent privat innsamler). Det farlige avfallet skal som minimum leveres årlig. Under gjennomføringen av tilsynet, kunne ikke bedriften dokumentere for levering av blant annet oljefiltre. Det framkom at denne typen avfall fraktes til Bodø og deklarerer sammen med de

oljefiltrene som Metall & Gjenvinning avd. Bodø har samlet opp. Meløy-avdelingen kan dermed ikke dokumentere for egne leveranser av denne avfallsfraksjonen.

Det forventes at bedriften legger om sine rutiner for levering av farlig avfall slik at det kan dokumenteres at Metall & Gjenvinning avd. Meløy leverer alle aktuelle typer farlig avfall til godkjent mottak, minimum en gang per år.

Avvik 5: Biloppsamlingsplassen overholder ikke årlig leveringsplikt for farlig avfall.
Avvik fra avfallsforskriftens kapittel 11 om farlig avfall § 11-8.

Begrunnelse:

I avfallsforskriftens kapittel 11 om farlig avfall § 11-8, framkommer det en plikt til å levere alle typer farlig avfall til godkjent mottak, minimum en gang per år. Leveringsplikten inntreer når den totale mengden farlig avfall overstiger 1 kg per år. Virksomheten i Meløy hadde ikke levert farlig avfall siden i september 2004. Slik henting skal være bestilt, men Østbø AS har meldt at de utsetter turen til de har flere kunder å hente hos i Meløy.

Det forventes at bedriften legger om sine rutiner for levering av farlig avfall slik at det sikres at alle fraksjoner leveres til godkjent mottak, minimum en gang per år. Dersom avfallet ikke kan hentes av godkjent mottaker, anbefales bedriften å benytte seg av det kommunale mottakstilbudet for farlig avfall som finnes på IRIS sin gjenbruksstasjon like ved. Det er imidlertid bedriftens plikt å påse at avfallet blir deklartert på egen virksomhet.

Avvik 6: Biloppsamlingsplassen kan ikke legge fram journal for behandling av bilvrak.
Avvik fra internkontrollforskriftens § 5 andre ledd punkt 7, jf. avfallsforskriftens kapittel 4 om kasserte kjøretøy § 4-7, vedlegg 1.

Begrunnelse:

I internkontrollforskriften stilles det krav om å kunne dokumentere rutiner for å avdekke, rette opp og forebygge overtredelse av gjeldende krav. For en biloppsamlingsplass anses det som vesentlig at selve miljøsaneringen skjer etter gjeldende krav. Hos Metall & Gjenvinning AS avd. Meløy kunne det legges fram egne prosedyrer for miljøsanering av bilvrak. Det fantes også en journal for inngående bilvrak. Den videre behandlingen av hvert enkelt bilvrak kunne imidlertid ikke dokumenteres.

Det forventes at det som minimum finnes et system der miljøsanering og videre behandling/levering av hvert enkelt bilvrak kan dokumenteres skriftlig. I praksis betyr det at det forventes å finnes en journal som for hvert enkelt bilvrak viser:

- Dato for når bilvraket ble tatt imot (inngående journal)*
- Dato for miljøsanering, med merknad for eventuell fjerning av kvikksølv, KFK eller andre typer avfall som avviker fra det som ellers finnes i ethvert bilvrak*
- Dato for pressing/videre levering (utgående journal)*

Avvik 7: Biloppsamlingsplassen kan ikke dokumentere rutiner for håndtering av egne avvik.
Avvik fra internkontrollforskriftens § 5 andre ledd punkt 7.

Begrunnelse:

Det å registrere, behandle og dokumentere egne avvik, anses for å være en vesentlig del av en bedrifts aktive internkontrollsystem. Under gjennomføringen av tilsynet, kunne det legges frem en del internkontrolldokumenter som var av eldre dato (mer enn fem år). Systemet virket ikke å være i aktiv drift.

Det forventes at bedriften som et minimum etablerer skriftlige rutiner for registrering og behandling av egne avvik. Eksempler på denne typen avvik kan være når det oppdages brudd på miljøsaneringsrutiner, tilfeller med oljesøl eller tilsvarende.

Anmerkning 1: Biloppsamlingsplassen har ikke en oljeutskiller som er i funksjon og har heller ikke vurdert kommende krav til oljeholdig avløpsvann

Referanse: Forurensningsforskriftens kapittel 13 om utslipp av oljeholdig avløpsvann og internkontrollforskriftens § 5 andre ledd punkt 6.

Begrunnelse:

I dag stilles det tekniske krav til etablering og drift av oljeutskillere. Denne tekniske løsningen er dimensjonert for å skulle tilfredsstillende en utslippsgrense på 100 mg olje/liter.

Ved innføring av ny avløpsforskrift, vil det på dette området inntre konkrete utslippskrav istedenfor tekniske krav. Videre må det kunne påregnes en vesentlig innskjerping av tillatt utslippsnivå (50 mg olje/liter istedenfor 100 mg olje/liter). Det vil også bli et krav om å kunne dokumentere utslippsnivået ved hjelp av prøvetaking. Renseløsningen må med andre ord være tilrettelagt for slik prøvetaking. Innføring av nye krav ventes å skulle skje i løpet av 2006 med en overgangsordning for de som allerede har installert oljeutskillere. Frist for iverksetting av tiltak kan forventes å bli satt til 01.01.2008. Vi minner også om at en eventuell utvidelse av areal for faste dekker vil ha konsekvens sett i forhold til dimensjonering av oljeutskillerens kapasitet.

Dagens løsning for rensing av oljeutslipp virket ikke å være i funksjon. Bedriften var selv ikke kjent med om/når oljeutskilleren sist har vært ettersatt, men det ble oppgitt at denne skal ha vært tørr de seneste årene. Sannsynligvis skyldes dette at avløpet fra saneringshallen er tett. Oljesøl og lignende samles i dag opp i ei renne i gulvet og tas opp manuelt. Dette er ikke å anse som en tilfredsstillende løsning for en biloppsamlingsplass.

Det anbefales at bedriften besørger at det foretas en grundigere gjennomgang av egen renseløsning for oljeholdig avløp (dimensjonering osv.) og at det samtidig gjøres en risikovurdering sett i forhold til dagens løsning (dokumenteres ved målinger hvis mulig). Videre at bedriften setter seg inn i de kommende kravene og at det i den forbindelse utarbeides en plan for iverksetting av tiltak.

Anmerkning 2: Biloppsamlingsplassen mangler inngjerding med låsbar port

Referanse: Avfallsforskriftens kapittel 4 om kasserte kjøretøy § 4-7.

Begrunnelse:

Konkrete krav om inngjerding må kunne påregnes å komme som et vilkår i tillatelsen. Vi ser at biloppsamlingsplassen i dag er inngjerdet med plankegjerdet mot veien, men det er ikke inngjerding hele veien rundt. Selv om anlegget ligger inne på egen eiendommen, kan ikke biloppsamlingsplassen sies å være tilstrekkelig sikret mot uvedkommende.

Det forventes at biloppsamlingsplassen gir en tilbakemelding som viser en skisse for inngjerding av området og en plan for gjennomføring av dette tiltaket.

Anmerkning 3: Biloppsamlingsplassen har ikke vurdert egen kapasitet for mottatt mengde bilvrak

Referanse: Avfallsforskriftens kapittel 4 om kasserte kjøretøy § 4-7.

Begrunnelse:

Konkrete krav som angir øvre ramme for antall bilvrak som tillates lagret på området, må kunne påregnes å komme som et vilkår i tillatelsen. Metall & Gjenvinning AS avd. Meløy har ikke tidligere fått fastsatt noen slik ramme. Ut fra statistikk fra Tollregion Midt-Norge, ser vi at biloppsamlingsplassen har tatt imot 174 bilvrak i løpet av siste år.

Det forventes at biloppsamlingsplassen gir en tilbakemelding der det søkes om øvre ramme for mottak av bilvrak, både sett i forhold til antall per år og antall samtidig på lager. Søknaden må begrunnes med hva som er å anse som forsvarlig mengde sett ut fra områdetets kapasitet (i forhold til innsyn, risiko for forurensning osv.).

4. Andre forhold

Biloppsamlingsplassen til Metall & Gjenvinning AS avd. Reipå virker å være veldreven og ryddig. Både miljøsanering og håndtering av farlig avfall anses i all hovedsak å være tilfredsstillende utført. Virksomheten har imidlertid en del utfordringer knyttet til skriftlig dokumentasjon/internkontroll.